

ДІЛОВА УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ТИПОЛОГІЯ ПОМИЛОК

Мета вивчення навчальної дисципліни у контексті підготовки фахівців спеціальності 035 Філологія (Українська мова і література): сформувати уявлення про природу, причини і типи помилок у мовленнєвій діяльності; теоретично і практично підготувати студентів до застосування знань та умінь у написанні та оформленні ділової документації відповідно до норм офіційно-ділового стилю української мови; оволодіти етикетом ділового спілкування.

Курс пов'язаний з такими дисциплінами навчального плану підготовки фахівців, як: сучасна українська літературна мова, стилістика та культура мови.

Перелік компетентностей, здобуття яких гарантуватиме вивчення даної навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі освіти, що передбачає застосування певних теорій та методів мовознавчої науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 07 Гнучкість мислення. Здатність до набуття гнучкого мислення, відкритість до застосування фахових знань та компетентностей у широкому діапазоні можливих місць роботи та повсякденному житті.

ЗК 09 Дієвість. Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями, застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях. Здатність бути критичним і самокритичним; здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність приймати обґрунтовані рішення; визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК 11 Комунікаційні навички. Здатність до ефективного комунікування, до використання інформаційно-комунікаційних технологій та відповідних технічних термінів, здатність до подання складної комплексної інформації у стислій формі усно та письмово; вільне володіння державною мовою.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 01 Знання державних документів з питань мовної політики, освіти і науки. Вміння оперувати основними визначеннями, положеннями політичної лінгвістики. Проводити паралелі із розвитком сучасної соціальної політики.

СК 04 Розуміння структури філологічної науки, поділу знань на мовознавчу та літературознавчу складові, усвідомлення специфіки кожної.

Знання теоретичних основ та проблем сучасного мовознавства, закономірностей процесу організації та проведення наукових досліджень. Вміння оперативно засвоювати нові теорії, концепції, методики дослідження у галузі філології. Вміння вільно оперувати мовознавчим матеріалом. Здатність професійно застосовувати поглиблені знання з мовознавства у практичній фаховій діяльності.

СК 06 Вміння застосовувати ІКТ-технології, лінгвістичні програмні продукти для створення баз даних, автоматизованих лексикографічних систем. Здатність володіти технікою оформлення друкованих і електронних видань, зокрема регіональних.

Знати принципи, технології й прийоми створення усних і писемних текстів українською мовою різних стилів, жанрів і типів мовлення, вміння редагувати різні тексти, володіти основами професійної мовленнєвої культури.

СК 09 Знання сучасної української мови, теоретичного матеріалу із фонетики, фонології, орфоєпії, графіки, орфографії, лексикології, лексикографії, фразеології, морфеміки, словотвору, морфології, синтаксису та стилістики української мови.

Знання норм літературної мови в усній і писемній формах з дотриманням правил орфоєпії, орфографії, пунктуації. Правильне застосування орфографічних та пунктуаційних правил української мови

СК 12 Вміння користуватися стильовими різновидами української мови у практичній мовленнєвій сфері. Вміння дотримуватися норм літературної мови, володіти професійною мовою, висловлюватися правильно й виразно, використовуючи вмело і за призначенням різні стилістичні засоби української мови. Розуміння категорії варіантності, аналізу співіснування паралельних способів вираження у мові. Дотримання правил та законів правильного літературного мовлення та вимови.

СК 14 Вміння організовувати ділове спілкування, правильно оформляти ділові папери. Здатність вільно й ефективно використовувати українську мову в усній і писемній формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

Програмні результати навчання

ПРН 07 Здатність виявляти знання основ теорії мовної комунікації та демонструвати професійній науковій діяльності володіння основними концепціями, термінологічним апаратом комунікативної лінгвістики. Демонструвати вміння ефективно спілкуватися в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступати перед аудиторією, брати участь у дискусіях, обстоювати власну думку (позицію), дотримуватися культури поведінки й мовленнєвого спілкування.

Сфера реалізації здобутих компетентностей під час працевлаштування:

Випускник здатний розв'язувати складні спеціалізовані й типові професійні мовно-комунікативні завдання щодо організації та здійснення своєї діяльності в науковій, видавничій галузях; у друкованих та електронних засобах масової інформації; у різноманітних фондах, спілках, фундаціях гуманітарного спрямування, музеях, архівах, мистецьких і культурних центрах тощо.

Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами:

1. Державна мова — мова професійного спілкування.
2. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Типологія мовно-комунікативних девіацій.
3. Структура та мовно-стилістична специфіка документації з кадрово-контрактних питань. Мовні анормативи.
4. Довідково-інформаційні документи. Морфологічні помилки.
5. Довідково-інформаційні документи. Синтаксичні помилки.
6. Етикет службового листування. Немовні помилки: логічні, фактичні, структурні
7. Індивідуальні форми усного фахового спілкування. Публічний виступ. Психолінгвістичний аспект помилкової діяльності.
8. Індивідуальні форми усного фахового спілкування. Презентація. Мовленнєві лексичні, фразеологічні та стилістичні помилки
9. Форми колективного обговорення професійних проблем. Етикет ділового спілкування
10. Форми колективного обговорення професійних проблем. Комунікативні девіації, спричинені учасниками комунікативного акту

Обсяг вивчення навчальної дисципліни:

Найменування показників	Характеристика навчального курсу
	денна форма навчання
Рік навчання / рік викладання	другий / 2020-2021
Семестр вивчення	перший
обов'язкова/вибіркова	вибіркова (професійної підготовки)
Кількість кредитів ЄКТС	4

Загальний обсяг годин	120
Кількість годин навчальних занять	40
Лекційні заняття	20
Практичні заняття	20
Самостійна робота	80

Форма підсумкового контролю: екзамен.

Інформація про науково-педагогічних працівників, які забезпечуватимуть викладання дисципліни:

Шеремета Наталія Петрівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови, доцент.

Перелік основної літератури:

1.Зубков, М. Норми й культура української мови за оновленим правописом. Ділове мовлення. 2-ге вид., доповнене і змінене. Київ: Арій, 2019. 608 с.

2.Плотницька, І.М. Ділова українська мова. Навчальний посібник. Київ: Ліра-К, 2017. 250 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/324510/>.

3.Українська ділова і фахова мова: практичний посібник на щодень: навчальний посібник / М.Д. Гінзбург, І.О. Требульова, С.Д. Левіна, І.М. Корніловська ; ред. М. Д. Гінзбург. 2-ге вид., випр. і доп. Київ: ІНКОС, 2007. 672с. URL:

https://chtyvo.org.ua/authors/Hinzburh_Mykhailo/Ukrainska_dilova_i_fakhova_mova_praktychnyi_posibnyk_na_schoden/.

4.Український правопис. URL: https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni_programi/ukrayinskij-pravopis-2019.

5.Шевчук, С. В., Клименко, І. В. Українська мова за професійним спрямуванням: підручник. 5-те вид., виправ. і доповнен. К.: Алерта, 2019. 640 с.

6.Шеремета, Н. П. Українська мова за професійним спрямуванням : Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2016. 152 с.

Науково-педагогічний працівник

Н. П. Шеремета

Завідувач кафедри

Л. М. Марчук